

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: مصمیم

شترت

چهارشنبه ۲۶ آذر ۱۴۰۴ • ۲۶ جمادی الثانی ۱۴۴۷ • ۱۷ دسامبر ۲۰۲۵ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۸۲ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۰۰ • اذان مغرب ۱۷:۳۰ • اذان صبح فردا ۵:۳۹ • طلوع آفتاب ۷:۰۹

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: مصمیم

جز گاوها

هیچ‌کس مقصر نیست

آیدین سیار سریع

دقیقا از وقتی دولت نشست و پیش خودش فکر کرد و به این نتیجه رسید که با دادن ارز ترجیحی به واردکننده از مصرف‌کننده حمایت کند، مصرف‌کننده از همان روز به خاک سیاه نشست. مثلا در همین قضیه گران‌شدن لبنیات، مردم عاجزانه فریاد می‌زند که جان عزیزتان بس کنید. ما نمی‌خواهیم از ما حمایت کنید! ولی دولت و واردکننده همچنان سفت ایستاده‌اند که شما بیخود می‌کنید می‌گویید حمایت نکن. اگر از گرسنگی بمیرید هم ما از شما حمایت می‌کنیم، این نهادهای دامی هم داستانی شده برای خودش. البته در کشوری که «جای پارک» هم مافیا دارد، انصافا برای نهادهای دامی افت کلاس است که مافیا نداشته باشد. حالا ما به این قضیه کاری نداریم (چون می‌ترسیم، مسئله‌ای که مطرح است، این است که اساسا هیچ‌کس هیچ چیز را کردن نمی‌گیرد. دولت می‌گوید من چه‌کاره‌ام این وسط؟ من که ارز ترجیحی داده‌ام برای حمایت از مصرف‌کننده. واردکننده می‌گوید اسمال تخصیص ارز وزارت کشاورزی کم شده و ما داریم بدهی‌های گذشته‌مان را می‌دهیم، دامدار می‌گوید من غذای دامم را دارم به قیمت آزاد می‌خرم و قیمت تمام‌شده غذای دامم از قیمت غذای خودم بیشتر است. تولیدکننده می‌گوید بروید مشکلاتمان را با خودتان حل کنید، من هم از این طرف دارم شیر را گران می‌خرم! مصرف‌کننده هم چیزی نمی‌گوید، فقط فحش می‌دهد. حالا ما که می‌دانیم مشکل کجاست، ولی چون ارزیابی دقیقی از میزان خطرناک‌بودن ذن کورلونه‌های نهاده‌های دامی نداریم، می‌گوییم نمی‌دانیم این وسط مقصر چه کسی است. با توجه به اینکه هیچ‌کس مقصر نیست، تنها مقصری که باقی می‌ماند گاوها هستند. بدون شوخی من احساس می‌کنم جدیدا گاوها دل به کار نمی‌دهند. یعنی چی که می‌گویند علوفه و نمی‌دانم چی چی سویا گران شده پس گاو ما شیر نمی‌دهد؟ سویا را که ما چون گوشت نمی‌توانیم بخریم می‌خوریم، گاو چرا باید سویا بخورد؟ والا قدیم اینجوری نبود. من یادم است این مخلوقات خدا قبلا دمبایی می‌خوردند ولی با وجدان کاری بالا شیر می‌دادند. الان اینجوری شده که اگر سوشی ماده خانم نیم‌ساعت دیر برسد، شirdاش را کج می‌کند و سریع می‌رود به مدیر منابع حیوانی می‌گوید شان من در این طوبله حفظ نمی‌شه. اینجا دیگر دامدار مقصر است که حوزه فرهنگ را به امان خدا رها کرده. دامدار اگر واقعا دلسوز کشور است، باید یک کلاس توجیهی برای دام ترتیب دهد که واردکننده نهاده‌های دامی وظیفه ندارد برود برای توی گاو غذا تهیه کند؛ اینها کارهای مهم‌تری دارند. اصلا اگر خود گاو بیاید خانه و زندگی اینها را ببیند، خجالت می‌کشد که همچین توقعی داشته. خودش می‌رود برای واردکننده از نایب چلوکباب می‌گیرد و بعد تلاش می‌کند دست گوساله‌اش را در دم و دستگاه اینها بند کند. به هر حال به‌عنوان پایان‌بندی باید بگویم انتظار از گاوها در این مقطع حساس بالاست. همه این عزیزان، اعم از نر و ماده، گوشتی و شیری، سمینتال و آنکوس قرمز، همه و همه باید پای کار بیایند تا ما از این بیج حساس شیری عبور کنیم و برویم برسیم به کارهای مهم‌تری که روی زمین مانده.

عکس: ژوئینی است و به بنروز رطبی ندارد

به مناسبت روز جهانی کتاب و فرهنگ اسپرانتو، همایشی فرهنگی-علمی در فرهنگسرای ارسباران با حضور چهره‌های برجسته دانشگاهی برگزار شد.

سخنرانان به بررسی جایگاه زبان اسپرانتو در جهان امروز و نسبت آن با مفاهیمی همچون عدالت زبانی، گفت‌وگوی میان‌فرهنگی و صلح پرداختند. در بخش نخست، ویدئوی ارسالی دکتر «شون ا ریائین»، معاون سازمان جهانی اسپرانتو و رئیس اتحادیه اسپرانتوی اروپا، پخش شد. او با نگاهی جهانی به نقش این زبان در دیپلماسی فرهنگی، گفت‌وگوی میان ملت‌ها و کاهش نابرابری‌های زبانی پرداخت و تجربه‌های خود را از فعالیت در نهادهای بین‌المللی با حاضران در میان گذاشت. این دیپلمات شناخته‌شده ایرلندی به این نکته اشاره کرد که ویکی‌پدیای اسپرانتو از ویکی‌پدیای ۱۰ زبان اتحادیه اروپا جامع‌تر است و توصیف اسپرانتو به «مصنوعی» کاری سزاوار نیست؛ چراکه این زبان مراحل رشد و نمو خود را به صورت کاملا طبیعی سپری کرده و فقط زایش آن -مانند کودکانی که با لقاح مصنوعی به دنیا می‌آیند- طبیعی نبوده است. از دیگر بخش‌های برنامه، پیام ویدئویی رضا خیرخواه، مدرس اسپرانتو در شرق آسیا بود که از تایوان برای حاضران ارسال شده بود. او به تجربه‌های آموزش و گسترش این زبان در منطقه شرق و نقش این زبان در ارتباط میان فرهنگ‌های دور از هم اشاره کرد. اجرای ایسن همایش را «احمدرضا ممدوخی»، رئیس اتحادیه بین‌المللی مدرسین اسپرانتو (ILEI) به عهده داشت. او همچنین در سخنرانی خود با عنوان «اسپرانتو به‌عنوان زبان مشترک جهانی»، به تبیین فلسفه وجودی این زبان و مزایا و برتری‌های آن، به‌ویژه در مقایسه با زبان انگلیسی پرداخت.

اسپرانتو و مسئله عدالت زبانی

ممدوخی با طرح مفهوم «عدالت زبانی» توضیح داد اسپرانتو زبانی بین‌المللی و برنامه‌ریزی‌شده است که در سال ۱۸۸۷ توسط دکتر «لودویک لازار زامنهوف» ارائه شد و به هیچ ملت یا دولت خاصی تعلق ندارد. هیچ‌کس اسپرانتو را زبان ملی یا مصادری خود نمی‌داند و همه یادگیری آن را از نقطه‌ای برابر آغاز می‌کنند. از این‌رو، ارتباط از طریق اسپرانتو «افقی» و مبتنی بر برابری است، نه «عمودی» و مبتنی بر سلطه و قدرت.

ممدوخی همچنین به کاربردهای عملی اسپرانتو در همایش‌های بین‌المللی، سفر و شبکه‌های همهمان‌نوازی، کتاب و مجله، پادکست، اینترنت و حتی تعامل با فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی اشاره کرد.

سخنران و بخش‌های دیگر همایش

همچنین پروفیسور فابریتسیو اتچلو پناکیوتی، زبان‌شناس و ایران‌پژوه برجسته ایتالیایی، به‌عنوان یکی از چهره‌های شاخص علمی همایش معرفی شد. جایگاه او در مطالعات زبان‌شناسی و ایران‌شناسی و نقش ارزشمندش در معرفی زبان و فرهنگ ایران در اروپا، بارها در طول برنامه مورد تأکید قرار گرفت و حضورش -هرچند به صورت مجازی- نمادی از پیوند عمیق علمی و فرهنگی میان ایران و اروپا بود. دکتر زهرا کریمی، اقتصاددان، از نقش ماندگار «پرویز حبیب‌پور»، نقاش و از پیش‌کسوتان جنبش اسپرانتو در ایران در پیوند میان هنر، فرهنگ و زبان اسپرانتو سخن گفت.

یادداشت

وارثان خاموش زمانه

رزاکiani

روستایی می‌تواند تپش دوباره زندگی باشد؛ علاج مهاجرت، امید به ماندن و بازگرداندن عزت ریشه و سرزمین.

در دل همین روستاها و میان همین مردم، میراثی نهفته است که به آسانی قابل لمس نیست: «میراث شفاهی». اینجاست که درد دل بسیاری آغاز می‌شود؛ جایی که می‌فهمیم چقدر از دست داده‌ایم، تنها به این دلیل که نوشتیم، ضبط نکردیم و نیرسیدیم. قصه‌هایی که پیران می‌گفتند، آوازهای کار، لالایی‌هایی که مادران زیر نور لوزان چراغ‌نفتی می‌خواندند، این‌هایی که در چله زمستان یا نخستین برف سال برگزار می‌شد، اینها تنها روایت گذشته نبودند؛ نقشه‌های راه آینده بودند. باید مستندسازی‌شان کرد و هنوز هم باید، همین حالا که آخرین حافظان این روایت‌ها آهسته از جهان می‌روند.

ایسن «میراث شفاهی» در کنار تنوع حیرت‌آور قومیت‌ها و زبان‌های ایران، گنجینه‌ای ناب می‌سازد. این تکرر نه تهدید بلکه فرصتی پربار برای ساختن تصویر فرهنگی و هویتی است که از دل تفاوت‌ها جان می‌گیرد. اگر این تفاوت‌ها در قالب یک استراتژی پایدار، منسجم و فرابخشی دیده شوند، استراتژی که با تغییر دولت‌ها عوض نشود، می‌تواند نیروی محرکه توسعه گردشگری، برندسازی فرهنگی و تقویت قدرت نرم ایران باشد. در جهان امروز که مرز میان محلی و جهانی در حال محوشدن است، چنین

۴ مرد

بی‌بی‌سی گزارش داده است چهار مرد در کشور افغانستان به دلیل پوشیدن لباس‌هایی شبیه به شخصیت‌های سریال «بیکی بلایندرز» به دولت طالبان گزارش شدند. سخنگوی طالبان می‌گوید: «ارزش‌های سریال «بیکی بلایندرز» در تقابل با فرهنگ افغان است. لباس‌هایی که پوشیده شدند به‌هیچ‌وجه هویت افغانی ندارند و با فرهنگ ما سازگار نیستند. ثائیا، رفتار آنها تقلیدی از بازیگران یک فیلم بریتانیایی است. ما یک جامعه مسلمان هستیم؛ اگر قرار باشد از کسی پیروی یا تقلید کنیم، باید از پیشینیان مذهبی و صالح خودمان در مسائل شرعی پیروی کنیم.»

در روزهای گذشته گزارشی مبنی بر تخریب کامل قسمت غیرمجاز یک ابرویلا که در حاشیه رود کرچ بنا شده بود، با دستور قضائی پخش شد. دستور تخریب این ابرویلا در اسفند ۱۴۰۰ داده شد که به دلیل نوع سازه و همچنین هزینه بالای تخریب آن، اجرای عملیات تخریب زمان‌بر شد. عکس: مصطفی رودکی، میزان

گزارشی از همایشی درباره اسپرانتو

زبان مشترک جهانی، عدالت زبانی و پیوند فرهنگ‌ها

در ادامه، «حبیب‌پور» به سخنرانی پرداخت و با نگاهی تأملی، نسبت میان «اسپرانتو و هنر» را تشریح کرد.

«محمدجواد عمادی»، سخنرانی خود را به بررسی جایگاه اسپرانتو در عصر هوش مصنوعی اختصاص داد و این زبان را از منظر نسل «زد» تحلیل کرد. او با اشاره به رشد سریع ابزارهای هوش مصنوعی، ترجمه ماشینی و ارتباطات دیجیتال، تأکید کرد که نسل جدید بیش از هر چیز به زبان‌هایی گرایش دارد که ساده، منطقی، عادلانه و سازگار با فناوری باشند. عمادی اسپرانتو را زبانی دانست که به دلیل ساختار منظم و شفاف خود، نه‌تنها برای انسان‌ها، بلکه برای پردازش‌های ماشینی و آموزش سامانه‌های هوشمند نیز کارآمد است و می‌تواند در تعامل میان انسان و فناوری نقش مهمی ایفا کند. در انتها او به راهکارهایی پرداخت که می‌تواند اسپرانتو را بیشتر در بستر اینترنت و هوش مصنوعی مطرح کند. علیرضا دولت‌شاهی به تاریخچه و سیر گسترش اسپرانتو در ایران پرداخت و با نگاهی تاریخی و تحلیلی، به تلاش‌های نسل‌های مختلف اسپرنتیست‌های ایرانی اشاره کرد و تحلیل کرد اسپرانتو در ایران همواره فراتر از یک ابزار ارتباطی، حامل گفت‌وگوی فرهنگی، ادبی و انسانی بوده است. دکتر کیهان صیادپور، فوق‌تخصص قلب کودکان، به نسبت میان علم، انسان‌دوستی و زبان پرداخت. آخرین بخش این همایش، سخنرانی شیرین احمدنیا، رئیس انجمن جامعه‌شناسی بود که به دو زبان اسپرانتو و فارسی پخش شد. همچنین نمایشگاه آثار پرویز حبیب‌پور افتتاح شد. می‌توان ابراز امیدواری کرد برگزاری چنین همایش‌هایی تصویری روشن از اسپرانتو به‌عنوان پروژه‌ای زبانی، فرهنگی و انسانی ارائه دهد و امکان گفت‌وگویی برابرتر و جهانی‌تر را فراهم کند.

شبکه‌خوانی

چرا بریزیت مکرون عذرخواهی کرد؟

بانوی اول فرانسه بابت ناسزاگفتن به فعالان فمینیست عذرخواهی کرد. طبق گزارش خبرگزاری فرانسه که در رسانه‌های مختلف جهان بازتاب گسترده‌ای یافته است، سرانجام «بریزیت مکرون» عذرخواهی کرد. بریزیت مکرون، بانوی اول فرانسه، بابت استفاده از یک لفظ توهین‌آمیز علیه فعالان اجتماعی مجبور به عذرخواهی شد. بریزیت مکرون ۷۲ساله در گفت‌وگو با رسانه برت گفت: «اگر زنان قربانی را آزرده‌ام، متأسفم» و سخنان توهین‌آمیز خود را «اظهارنظرهای خصوصی» توصیف کرد که نمی‌تواند از آنها ابراز پشیمانی کند. او گفت: «درست است که من همسر رئیس‌جمهوری هستم، اما پیش از هر چیز خودم هستم و بنابراین وقتی در فضای خصوصی قرار دارم، می‌توانم رفتاری داشته باشم که کاملا هم مطابق آداب رسمی نباشد.»

ماجرای گفتن ناسزا به فمینیست‌ها چه بود؟

فعالان زن چند روز پیش برنامه استندآپ کمدی یک بازیگر فرانسوی را که متهم -اما نه متهم رسمی- به تجاوز است، مختل کرده بودند. بریزیت پشت صحنه، در گفت‌وگو با این بازیگر، یعنی «آری آیتان»، فعالان را تحقیر کرده بود. فعالانی که اجرای کمدی را مختل کرده بودند، ماسک‌هایی از چهره آیتان بر صورت داشتند که روی آنها واژه «متجاوز» نوشته شده بود و شعار «آیتان متجاوز» سر می‌دادند. یک تشکل فمینیستی مسئولیت حمله به این نمایش را پذیرفته و هدف از این خرابکاری فرهنگی را اعتراض به مصونیت قضائی متجاوزان در فرانسه عنوان کرده است. این بازیگر و کم‌دین در سال ۲۰۲۱ از سوی زنی به تجاوز متهم شد؛ دو سال بعد به دلیل نبود مدرک، پرونده مخومه اعلام شد و دادگاه تجدیدنظر نیز این تصمیم را تأیید کرد.

چندبرش

پس از انتشار ویدئوی گفت‌وگوی بریزیت مکرون با ایسن کم‌دین در روز بعد، هشتگ لفظ توهین‌آمیز او در شبکه‌های اجتماعی ترند شد و شماری از بازیگران سرشناس -ازجمله ماریون کوتیار، بازیگر برنده اسکار- نیز در پست‌های خود از این هشتگ استفاده کردند. همچنین یک کارزار بزرگ علیه او جریان گرفت و موجی از واکنش‌های فمینیستی برانگیخته شد و در مرکز یک ترند اعتراضی در شبکه‌های اجتماعی قرار گرفت. چهره‌های مشهور جناح چپ فرانسه، توهین جنسیتی بانوی اول را به‌صورت گسترده محکوم کردند. دفتر بریزیت مکرون کوشید این لفظ توهین‌آمیز را به‌عنوان «شیوهای رادیکال برای نقد فعالان» توصیف کند. دفتر بریزیت مکرون با انتشار بیانیه‌ای گفت: «همان‌طور که در ویدئو پیداست، نیت خانم مکرون تسلی‌دادن به هنرمندی بود که از حضور روی صحنه می‌ترسید، چراکه به اجرای او حمله شده بود. بانوی اول به‌هیچ‌وجه قصد حمله به یک جنبش را ندارد. او صرفا با روش‌های رادیکالی که مانع از اجرای هنرمند روی صحنه می‌شود، مخالف است»؛ اما واکنش‌های اعتراضی فروکش نکرد. حتی ائتلافی متشکل از حدود ۶۰ گروه فمینیستی، خواستار عذرخواهی رسمی شد. آنها هزمان از هشتگ می‌تو و هشتگ حش استفاده می‌کردند. تلاش برای کاهش اعتراض‌ها موفق نبود و برخی خاطره رفتار نامناسب بریزیت با رئیس‌جمهور فرانسه در هوابیما را بازگو و منتشر می‌کردند. هرچند پیش‌تر «حادثه مربوط به هوابیما» میان رئیس‌جمهور و همسرش بسیار کم‌اهمیت جلوه داده شده بود. سرانجام بانوی اول فرانسه ناگزیر به واکنش رسمی شد. این اتفاق‌ها در حالی رخ می‌دهد که پیش از به‌کاربردن این کلمه، بریزیت محبوب بود و بسیاری با او احساس همدردی داشتند، چراکه یک قاضی آمریکایی او را یک مرد تغییر جنسیت داده‌شده عنوان کرده بود. دعوا بر سرفترار بریزیت مکرون از سوی دو حزب فرانسه جریان داشت؛ از یک طرف چهره‌های مشهور سیاسی و فرهنگی جناح چپ به‌شدت اعتراض می‌کردند و از طرف دیگر، حزب‌های راست‌گرا معتقد بودند این کلمه در فضای خصوصی گفته شده است و احتیاج به این همه جنجال ندارد. از طرفی فرانسوا اولاندو، رئیس‌جمهور پیشین، مشکل فرانسه را «ابتدال و بی‌سلیقتی» توصیف کرد.